

Een andere laatbloeier komt deze week ook met een nieuwe roman. Cobi van Baars was bijna vijftig toen ze in 2017 met *Schipper & Zn.* debuteerde, maar sindsdien is de beer los. In zeven jaar tijd schreef ze vijf romans, waarvan de vierde, *De onbedoelden*, in 2024 werd genomineerd voor de Librisprijs. Dat boek ging over tweelingzussen die na hun geboorte gescheiden van elkaar opgroeiden. Recensenten kwamen superlatieven tekort: ‘ontroerend’, ‘overrompend’, ‘aangrijpend’, ‘overweldigend’, ‘indrukwekkend’, ‘hartverscheurend’.

Het is niet makkelijk om na zo'n succes met iets nieuws te komen, maar gelukkig is Cobi van Baars een schrijver die zichzelf nooit herhaalt. *Vacht!* is een heel ander boek. Eline werkt als archivaris in een klooster, een Voskuiliaanse werkomgeving waar wordt vergaderd over 'vervanging dienst studiezaal', het verplichte gebruik van 'de rode flap' bij het lichten van stukken uit het depot en het gevaar van papiervisjes. Eline is zo iemand die het liefst de deur van haar werkkamer achter zich dichttrekt om zich in alle rust en stilte te wijden aan het rubriceren van documenten. Interactie met collega's gaat ze waar mogelijk uit de weg.

Maar dan krijgt ze een mail die niet voor haar bestemd was. Collega's blijken onderling over haar te roddelen. Ze noemen haar 'Knotje', 'Heremiet', 'Muis', 'Droogrekje'. Thuis kijkt ze in de badkamerspiegel met de blik van haar collega's. 'Er weerspiegelde een bleek, iel wezen, iemand die zo onbeduidend oogde dat het de aandacht had getrokken.'

Hoe graag ze ook op zichzelf is, Eline heeft wel grote belangstelling voor de handel en wandel van buurman Jaap, die eveneens alleen woont. Wanneer op zijn initiatief hun gezamenlijke heg wordt gerooid, heeft ze plotseling ongehinderd zicht op zijn geometrisch vormgegeven tuin, met als enige dissonant een tweekleurige petunia op de tuintafel. Eline daarentegen heeft veldbloemen gezaaid en 'een woonwijk aan vogelhuisjes en nestkastjes' opgehangen. Elke vrije minuut brengt ze door in haar moestuin, 'een plak perfectie die ieder jaar een bed extra telt omdat ze telkens iets nieuws probeert'.

Als buurman Jaap een pakketje komt ophalen en bierflesjes op het aanrecht ziet staan, informeert hij sinds wanneer zij bier drinkt.

'Die zijn niet voor mij, maar voor mijn slakkenvallen.'

Voor ze kon uitleggen wat ze precies van plan was, had Jaap in zijn broekzak gegrepen alsof daar zojuist brand was uitgebroken. Met het pakketje onder zijn arm liep hij al bellend de deur uit. Pas later, in bed, realiseerde Eline zich dat het voor Jaap blijkbaar geen optie is dat zij bezoek krijgt, bezoek dat bier drinkt.'

Het is niet alleen buurman Jaap die ze vanachter de gordijnen observeert, ze kijkt ook graag naar de schaapsherder die geregeld zijn kudde in de buurt van het klooster laat grazen. Helaas heeft ze in een onbewaakt ogenblik collega Machteld over haar fascinatie verteld. Zodra de herder in zijn pick-up aan komt rijden, schalt Machteld tot haar afgrijzen over de gang: 'Eline! Je herder is terug!'

Deze Machteld dringt zich voortdurend op met ongevraagde spirituele adviezen ('voor haar laatste verjaardag kreeg Eline een leren veter met daaraan een brok rozenkwarts') en impertinente vragen over haar privéleven. Dat brengt Eline ertoe een relatie met buurman Jaap te fingeren. Natuurlijk raakt ze hopeloos verstrikt in die leugen, maar dan is er geen weg terug meer. De enige plek waar ze troost vindt, is bij de schaapskudde. Als ze zich inbeeldt dat ze opgaat in de kudde, omringd door schapen, 'als een vilten buffer', voelt ze zich veilig en beschermd.

Het zal niet elke lezer lukken mee te gaan in Elines onmetelijke schapenliefde, maar de manier waarop ze zich als introverte eenzaat staande probeert te houden om uiteindelijk toch langzaam uit haar schulp te kruipen, is zeer aandoenlijk.

Cobi van Baars werd vaak geprezen voor haar grote inlevingsvermogen. Die kwaliteit demonstreert ze ook in dit boek weer. Door de mensenschuwe Eline van zo'n rijk gevoelsleven te voorzien, dwingt ze je voorbij dat stille, bleke Knotje te kijken.